

OPĆI PODACI			
IME I PREZIME	Bernes Aljukić		
Naziv studija	Poslijediplomski sveučilišni studij Jezikoslovlje		
Matični broj	142		
Odobranje teme za stjecanje doktorata znanosti (staviti križić u polje)	☒ u okviru doktorskog studija	☐ izvan doktorskog studija	☐ po osnovi znanstvenih dostignuća
Ime i prezime majke i/ili oca	Hajrija Aljukić i Bešir Aljukić		
Datum i mjesto rođenja	20. 7. 1982. Vlasenica, Bosna i Hercegovina		
Adresa	Slavinovičkog odreda 1992 br.196, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina		
Telefon/mobitel	387-61-936-997		
e-pošta	bernes.aljukic@bih.net.ba		
ŽIVOTOPIS			
Obrazovanje (kronološki, od novijega k starijem datumu)	<ul style="list-style-type: none"> • 2008.: Poslijediplomski sveučilišni studij <i>Jezikoslovlje</i> na Filozofskom fakultetu u Osijeku • 2002. – 2006.: Odsjek <i>Bosanski jezik i književnost</i> na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli 		
Radno iskustvo (kronološki od novijega k starijem datumu)	<ul style="list-style-type: none"> • listopad 2010. godine: suradnik u projektu <i>Deutsch als Zweitsprache</i> Sveučilišta u Essenu (Njemačka) • 1. 2. 2010. – 31.3. 2010.: profesor b/h/s jezika i književnosti u <i>Mješovitoj srednjoj školi</i> u Tuzli • 1. 9. 2009. – 31. 12. 2009.: predavač instruktivne nastave engleskog jezika za učenike od 1. do 5. razreda u Osnovnoj školi <i>Tojšići</i> u Tojšićima • studeni 2009. godine: suradnik u projektu <i>Phonetic design of overlapping speech: A cross-linguistic study</i> (Univerzitet u Sheffieldu, Department of Human Communication Sciences) • 20. 5. 2009. Odlukom Senata Univerziteta u Tuzli izabran u suradničko zvanje asistenta (bez radnog odnosa) za uže znanstveno područje <i>Lingvistika</i> na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli • 1. 11. 2007. – 31. 10. 2008.: profesor-pripravnik b/h/s jezika i književnosti u Osnovnoj školi u <i>Tojšići</i> u Tojšićima • 17. 9. 2007. – 31. 10. 2007.: profesor b/h/s jezika i književnosti u Osnovnoj školi <i>Tojšići</i> u Tojšićima • prosinac 2007. godine: suradnik na projektu <i>Putovima bosanskih natpisa I, ćirilica i bosančica na prostoru današnje sjeveroistočne Bosne</i> <p>Angažman na Univerzitetu u Tuzli:</p> <p>Ljetni semestar akademske 2010/11. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Metodika nastave b/h/s jezika i književnosti II</i>, na Odsjeku za razrednu nastavu 2. <i>Metodika nastave b/h/s jezika i književnosti II</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost 3. <i>Suvremeni b/h/s jezik II</i>, na Odsjeku za razrednu nastavu 4. <i>Suvremeni b/h/s jezik II</i>, na Odsjeku za turski jezik i književnost 5. <i>Jezična baština pisanih spomenika bosanskog jezika</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost <p>Zimski semestar akademske 2010/11. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. <i>Dijalektologija</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost 7. <i>Metodika nastave b/h/s jezika i književnosti I</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost 8. <i>Metodika nastave b/h/s jezika i književnosti I</i>, na Odsjeku za razrednu nastavu 		

<p>Radno iskustvo (kronološki od novijega k starijem datumu)</p>	<p>Zimski semestar akademske 2009/10. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. <i>Dijalektologija</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost 10. <i>Suvremeni b/h/s jezik I</i>, na Odsjeku za žurnalistiku 11. <i>Suvremeni b/h/s jezik I</i>, na Odsjeku za turski jezik i književnost <p>Zimski semestar akademske 2008/09. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. <i>Fonetika</i>, na Odsjeku za pedagogiju i psihologiju 13. <i>Suvremeni b/h/s jezik I</i>, na Odsjeku za pedagogiju i psihologiju 14. <i>Suvremeni b/h/s jezik I</i>, na Odsjeku za njemački jezik i književnost 15. <i>Norma b/h/s jezika</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost <p>Ljetni semestar akademske 2007/08. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Predavač na <i>Tečaju bosanskoga jezika za studente strane državljanke na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Tuzli</i>, 1. 2. 2008. – 31. 5. 2008. 17. <i>Historija b/h/s jezika IV</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost 18. <i>Historija b/h/s jezika III</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost <p>Ljetni semestar akademske 2006/07. godine:</p> <ol style="list-style-type: none"> 19. <i>Historija b/h/s jezika IV</i>, na Odsjeku za bosanski jezik i književnost <p>Nastavu za predmete 15. – 22. držao sam u zvanju <u><i>istaknuti stručnjak iz prakse</i></u>.</p>
<p>Popis radova</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aljukić, Bernes (2006). Mimetički odrazi u bajkama. Ibrahimović, Nedžad, Arsenijević Damir, (ur.). Društvo za književna i kulturalna istraživanja. <i>Razlika-Difference</i>, Tuzla: 241 – 253. • Aljukić, Bernes (2011). Semantičke specifičnosti frazema. <i>Post scriptum</i>, Bihać. Rad prihvaćen, u tisku. • Aljukić, Bernes (2011). Analiza grešaka u pisanom izražavanju – negramatične rečenice u komunikaciji (studija slučaja). <i>Gradovrh</i>, Tuzla. Rad prihvaćen, u tisku. • Aljukić, Bernes (2011). Komplementarna distribucija fonema i alofona – primjeri analize programom Praat. <i>Gradovrh</i>, Tuzla. Rad prihvaćen, u tisku.
<p>Popis aktivnih sudjelovanja na kongresima</p>	
<p>NASLOV PREDLOŽENE TEME</p>	
<p>Hrvatski</p>	<p>JEZIK I RODNE RAZLIKE U MEDIJSKOM DISKURSU: KONVERZACIJSKA ANALIZA TELEVIZIJSKIH INTERVJUA</p>
<p>Engleski/njemački (za one koji žele da im se odobri pisanje rada na stranom jeziku)</p>	
<p>Jezik na kojem će se pisati rad</p>	<p>HRVATSKI JEZIK</p>
<p>OBRAZLOŽENJE TEME</p>	

<p>Sažetak na hrvatskom jeziku (maksimalno 1000 znakova s praznim mjestima)</p>	<p>Rad obuhvaća konverzijsku analizu medijskog diskursa na primjeru televizijskih intervjua i analizu rodni jezičnih razlika u javnoj uporabi. U teorijskom dijelu rada daje se pregled dosadašnjih istraživanja iz područja diskursne analize, detaljno se obrazlažu jezične funkcije, govorne strategije te pristupi rodni razlikama u javnoj komunikaciji. Istraživanje obuhvaća 50 tematski raznovrsnih televizijskih intervjua kako bi se utvrdile posebnosti javnoga, odnosno formalnoga jezika u odnosu na neformalni, obilježja heterogenosti medijskog diskursa, naznačile uloge govornika i auditorija, zakonitosti njihove međusobne (kvazi)interakcije te u konačnici moguće razlike u jezičnoj uporabi intervjuiranih osoba s obzirom na rodnu perspektivu. Televizijski intervju predmet su istraživanja s obzirom i na neverbalna obilježja komunikacije, čime se nastoji obuhvatiti komunikacijski proces u totalitetu. Očekuje se da će rezultati istraživanja pokazati postoje li relevantne rodne funkcionalne razlike u javnoj uporabi jezika.</p>
<p>Uvod (maksimalno 2000 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Terminima <i>diskurs</i> i <i>diskursna analiza</i> u jezikoslovlju se označavaju brojne vrste analiza pisanog, govornog i znakovnog jezika te stoga klasična jezikoslovna koncepcija diskursa upravo shvaća kao proučavanje <i>jezika u uporabi</i> (McHoul 1994: 940). Formalno-jezikoslovni pristup ponekad izjednačava pojmove teksta i diskursa, tako da svako nadređenično jedinstvo smatra tekstom, odnosno diskursom, a empirijsko-sociološka jezikoslovna tumačenja diskurs određuju isključivo s obzirom na usmenu ili pisanu interakciju između sugovornika, pri čemu je komunikacija <i>interpersonalna aktivnost čija je forma determinirana njenom socijalnom svrhom i shvaćena kao transakcija između govornika i slušatelja</i> (Leech, Short 1981: 209 u Marina Katnić-Bakaršić 2003: 38). Analiza medijskog diskursa pokazuje se zanimljivom s obzirom na njegovu izrazitu heterogenost, odnosno na obilježje posredništva sa svim ostalim domenama javne komunikacije te se iz tog razloga medijski diskurs čini naročito zahvalnim područjem za različite vidove proučavanja jezika javne komunikacije, a u ovom slučaju područjem funkcionalnih rodni jezičnih različitosti. Uporaba jezika u medijima, posebice na televiziji, pokazuje značajna odstupanja u odnosu na neformalnu, izvaninstitucionalnu komunikaciju, u prvom redu u višestrukoj usmjerenosti poruke, odnosno pragmatičkim ciljevima komunikacije, ne samo u međusobnoj komunikaciji sudionika televizijskih intervjua, već i u (uglavnom) jednosmjernoj interakciji s auditorijem/gledateljstvom. Među više mogućih analiza medijskog diskursa izdvaja se metoda konverzijske analize čiji su rezultati izrazito empirijske naravi, na osnovi kojih se induktivnim putem uspostavljaju modeli i zakonitosti. Po uzoru na slična istraživanja, primjena metoda konverzijske analize na korpus istraživanja ostvarit će se najprije detaljnom transkripcijom, zatim prepoznavanjem parametara jezičnih razlika muških i ženskih sudionika televizijskih intervjua te selekcijom i klasifikacijom relevantnih rodni razlika podjednako s obzirom na okolnosti u kojima se javljaju i pragmatičke ciljeve koji se njima ostvaruju.</p>	
<p>Pregled dosadašnjih istraživanja (maksimalno 5000 znakova s praznim mjestima)</p>	
<p>Konverzijska analiza (eng. „conversation analysis“ – CA) bavi se proučavanjem jezika u uporabi, kako u verbalnim tako i neverbalnim interakcijama u svakodnevnom životu, s ciljem da detaljno opiše uređenost, strukturu, izvedbu, pragmatičke funkcije i interakcijske obrasce, podjednako u institucionaliziranoj uporabi jezika i u neformalnoj komunikaciji. CA se razvila krajem 1960-ih, odnosno početkom 70-ih godina prošlog stoljeća pod naglašenim utjecajem sociologije (Harvey Sacks, Emanuel Schegloff, Gail Jefferson), s korijenima u etnometodologiji. Danas je CA utemeljena interdisciplinarna metoda s primjenom u sociologiji, antropologiji, psihologiji i jezikoslovlju, poseban utjecaj i primjenu ostvarujući u sociolingvistici, diskursnoj analizi, diskursnoj psihologiji te fonetici.</p> <p>S obzirom na obilježje <i>mješovitosti medijskog diskursa</i>, odnosno na <i>ulogu medija koji i u posve etimološkom smislu te riječi čine posrednike na razini poruka u drugim domenama javne komunikacije (...) ostvarujući surogat dvosmjernosti komunikacije</i> (Škiljan 2000: 79) medijski diskurs zahtijeva poseban pristup. Diskursna analiza podrazumijeva općeniti pojam kojim označavamo brojne vrste analiza pisanog, govornog ili znakovnog jezika, odnosno proučavanje jezika u uporabi u svim relevantnim situacijama. Iz tog razloga je razumljivo što postoji više definicija diskursa, od kojih se izdvojiti mogu: <i>semiotička – Diskurs jest očitovanje intencionalnosti proizvodnje značenja. Analiza diskursa bavi se analizom iskaza i drugih semiotičkih radnji (...) potertavajući jezik kao govor (nasuprot statičnom sustavu)</i> (Johansen & Larsen 2000: 322), <i>lingvistička – diskurs je verbalni niz dulji od rečenice koji sadrži referencije na situaciju unutar koje se ostvaruje</i> (Benveniste u Johansen & Larsen 2000), te književna, sociološka i druge. Usmjerenost diskursne analize na „<i>jezik iznad rečenice</i>“ znači potragu za obrascima (strukturom, organizacijom) u okviru jedinica koje su veće i šire od rečenice (Cameron 2001: 11). Jedan od prvih diskursnih analitičara, Zellig Harris (1952) uočava problem razlikovanja rečenice i teksta, pri čemu tekst smatra kohezivnom cjelinom koju čine foričke veze rečenica, za razliku od nizanja slučajnih, nepovezanih dijelova. Cjelinu razumijevamo kao tekst s obzirom i na mogućnost čitanja kao narativa, što znači da redosljed događaja u tekstu zrcali niz događaja iz realnosti, čime se uspostavljaju uzročno-posljedične veze. Veza rečenice i teksta oslikava još jednu dimenziju diskursne analize – relevantnost veličine jedinica koje analiziramo; naime, Henry Widowson (1995) uočio je da tekst može biti i manji od rečenice, analizirajući znakove koji se mogu interpretirati kao tekst (znak LADIES na toaletu, npr.), čime se opet pokazuje kontekstualna uvjetovanost razumijevanja poruke, odnosno udio znanja o svijetu u njenoj pravilnoj interpretaciji. Udio općeg znanja i kontekstualnih informacija pokazuje primjenu kako u banalnim, jednostavnim primjerima, tako i u složenijim tekstovima. Upravo je iz tog razloga posebno značajno razlikovno obilježje diskursne analize to da je u cijelosti usmjerena na komunikaciju koja se svrhovito koristi u određenim okolnostima i kontekstu, te kako se fenomeni koje uočavamo u stvarnom jeziku (implicitno suprotstavljenom idealiziranim, ciljano osmišljenim primjerima rečenica kakve su zastupljene u sintaksi) mogu biti objašnjeni s obzirom na komunikacijske ciljeve. S tog gledišta, bolja odredba diskursa od uobičajene „<i>jezik iznad rečenice</i>“ jest „<i>jezik u uporabi: jezik korišten da se nešto uradi, misli i interpretira u kontekstu stvarnosti.</i>“ (Cameron 2001: 13). Monika Bednarek (2006: 12) izdvaja nekoliko prepoznatljivih dosadašnjih pristupa analizi medijskog diskursa:</p> <p>a) <i>kritički pristup medijskom diskursu</i> – usmjeren je na otkrivanje veze između moći i ideologije (Hodge 1979, Fairclough 1995, Van Dijk 1988, Weiss and Wodak 2003, Caldas-Coulthard 2003. i dr.);</p> <p>b) <i>narativni/pragmatički/stilistički pristup</i> – usmjeren je na diskursne elemente u objašnjavanju u medijskom diskursu (Crystal & Davy 1969, Almeida 1992, Ljung 1997, Ungerer 2004. i dr.);</p> <p>c) <i>korpusno-lingvistički pristup</i> – ciljano usmjeren na analizu uz pomoć korpusa (Short 1999, Schneider 2000, Minugh 2000, Ljung 2002, Biber 2003. i dr.);</p> <p>d) <i>dijakronijski pristup</i> – bavi se razvojem medijskog diskursa (Cotter 1996, Schneider 1999, Schneider 2000, Herwig 1999. i dr.)</p> <p>e) <i>sociolingvistički pristup</i> – u obzir posebno uzima vezu između stila i društvenih faktora (Bell 1991, Jucker 1992. i dr.)</p> <p>f) <i>kognitivni pristup</i> – analizira veze između kognitivnih procesa, konceptualnih metafora, društveno-uvjetovanog značenja i diskursa (Van Dijk 1988, 1988. i dr.)</p>	

g) *konverzacijski pristup* – istražuje medijski diskurs primjenom metoda konverzacijske analize (Clayman 1990, Greatbatch 1998, Markee 2000, Hutchby & Wooffit, 2002, Lerner H. 2004, Liddicoat 2007, Sidnell 2009 i dr.).

Tematika rodnih razlika u novije vrijeme pokazuje se posebno zanimljivom za različite istraživačke pristupe, a kada je riječ o istraživanju jezičnih rodni specifičnosti izdvojiti se, pored ostalih, mogu autori poput Ruth Wodak (institucionalni diskurs – jezik ženskih parlamentarnih predstavnika u Europskom parlamentu), Susan Ehrlich (jezik u sudskim spolnim kaznenim procesima), Joan Swann (jezik i rod u okviru obrazovnih institucija), Deborah Cameron (stereotipi – jezične i rodne ideologije), Jack Sidnell (problematika muške dominacije u razgovornoj interakciji), Robin Lakoff (jezik, rod i politika) i dr.

Uže područje rada

Primjenom metoda konverzacijske diskursne analize nastoje se uočiti zakonitosti veze između roda i jezika javne komunikacije te naznačiti posebnosti klasične rodne dihotomije. Veze između određenih društvenih kategorija i uloge jezika kao nosioca identiteta u njima ovdje dobivaju na posebnom značenju. Funkcionalna jezična rodna različitost u našem slučaju podrazumijeva selekciju, klasifikaciju i analizu svih relevantnih jezičnih obilježja koja možemo označiti posebnima za jednu dihotomnu rodnu stranu u odnosu na drugu. U analizi te vrste posebnu pozornost valja usmjeriti na označavanje individualnih jezičnih obilježja govornika, a raznovrsnost i brojnost korpusa istraživanja trebala bi iz tog razloga posebno označiti takva obilježja u odnosu na ona koja možemo imenovati zajedničkim za širu skupinu. Heterogenost medijskog diskursa, tj. svojevrsna posrednička veza s ostalim diskursima, također bi trebala biti protuteža individualnim osobitostima. Rodne funkcionalne različitosti oslikat će se, u prvom redu, ispitivanjem parametara inovativnosti, izravnosti, emotivnosti, uljudnosti, kooperativnosti i natjecateljstva u govoru sudionika tematski raznovrsnih TV-intervjua, a iako se s manjom sigurnošću može pretpostaviti da takve razlike postoje i na leksičkoj i morfosintaktičkoj razini (uporaba eufemizama, zastupljenost negramatičkih rečenica, pogreške u redu riječi / namjerna inverzija i sl.) i one će biti predmetom ove analize. Primjena klasične transkripcije i ostalih elemenata konverzacijske analize pokazat će postoje li rodne razlike u zastupljenosti digresija, preklapanja, popravka, obilježja uvodnog i završnog dijela razgovora i sl. i time će se oformiti teorijski okvir koji će dati relevantnost korpusnom istraživanju, a u krajnjoj liniji i rezultatima.

Cilj i hipoteze istraživanja (maksimalno 700 znakova s praznim mjestima)

U radu se polazi od hipoteze da postoje relevantne rodne funkcionalne razlike u javnoj uporabi jezika.

U skladu s tim, osnovni ciljevi istraživanja su metodom konverzacijske analize:

- utvrditi postoje li takve razlike i na kojim jezičnim razinama se javljaju
- istražiti pretpostavljene jezične razlike u govoru muškaraca i govoru žena s obzirom na parametre: inovativnosti, izravnosti, emotivnosti, uljudnosti, kooperativnosti i natjecateljstva

Korpus i metodologija istraživanja (maksimalno 6500 znakova s praznim mjestima)

Korpus će obuhvatiti 50 tematski raznovrsnih televizijskih intervjuja na kojima se nastoje prepoznati rodne specifičnosti u javnoj uporabi jezika, tj. uočiti funkcionalne razlike u govoru muškaraca i govoru žena. Klasična metodologija tog tipa istraživanja temelji se na prikupljanju snimljenih audio i/ili vizualnih podataka koji podliježu podrobnoj transkripciji i analizi. U fazi prikupljanja podataka uloga istraživača nije posebno naglašena, već ona dobiva na značenju u fazi transkripcije, a naročito u induktivnoj analizi čiji je cilj da se na dobivenim podatcima uoče obrasci i zakonitosti verbalne interakcije. Na temelju te analize uspostavlja se pravilo ili model kojim se objašnjava pojavnost i zakonitost komunikacijskih obrazaca. Konverzacijska diskurzivna (mikro)analiza izrazito je empirijska metoda, što znači da dobiveni podatci podliježu i statističkoj analizi koja za cilj ima jasno naglašavanje funkcionalne razlikovnosti i učestalosti relevantne pojave u okviru predmeta istraživanja. Ta vrsta istraživanja, pored ostalog, podrazumijeva analizu nekoliko ključnih konverzacijskih elemenata:

Sudjelovanje (Turn-taking): Osnovno strukturalno obilježje komunikacije koje do izražaja dolazi odmah nakon što se uspostavi tematski okvir i konverzacija započne. Taj društveno uvjetovani vid interakcije podrazumijeva kompetenciju o prihvatljivosti/obvezatnosti sudjelovanja u konverzaciji, prepoznavanju prihvatljivih razmjenskih točaka (turn-exchange points), znanje o prihvatljivoj duljini stanki u redosljedu kazivanja, konvenciju o dopuštenosti konverzacijskog preklapanja (conversational overlap), te načine prevladavanja praznina (gaps) u razgovoru.

To obilježje razgovora određuju dvije sastavnice – konstrukcijska i alokacijska. Konstrukcijska sastavnica opisuje konstrukcijske jedinice TCUs (turn constructional units) koje su gramatički, pragmatički, semantički i intonacijski relevantne (riječi, fraze, klauze i rečenice). Alokacijska sastavnica pokazuje kako sudionici konverzacije organiziraju međusobnu interakciju označavanjem govornika redosljednim zakonitostima ili samooznačavanjem. U tu svrhu sudionici razgovora mogu primijeniti signale ili označivače (markers) koji mogu biti implicitni i eksplicitni. Implicitni su označivači paralingvističke prirode i podrazumijevaju govor tijela i prozodijska obilježja, pa čak i stanke u komunikaciji, a eksplicitni su, nasuprot njima, lingvističke prirode i potiču odgovor. Razlikujemo nekoliko vrsta eksplicitnih označivača: a) klauze (od kojih superordinirane dopuštaju sudjelovanje, a subordinirane ne dopuštaju); b) prijedlozi c) zahtjevi i d) pitanja također zahtijevaju sugovornikovu reakciju/odgovor.

Susjedni parovi (Adjacency Pairs): Prepoznatljivo obilježje javne komunikacije jest da se ona odvija u susjednim parovima. Schegloff i Sacks (1973) smatraju ih osnovnim jedinicama na osnovi kojih se gradi konverzacija, a neki od primjera prepoznatljivi su u modelima: pitanje – odgovor (question – answer), pozdrav – pozdrav (greeting – greeting), zahtjev – odgovor (summons – answer), tvrdnja – prihvatanje (telling – accept) i sl. U tim primjerima prvi član para inicira radnju i time daje relevantnost idućoj radnji, a drugi član odgovara time što dovršava započetu radnju. Veza među članovima para stoga se promatra kao cjelina koja omogućava da se sljedeća konverzacijska radnja smatra relevantnom u odnosu na iniciranu radnju prvog člana para.

Redosljed konverzacijskih radnji (Sequencing): Koncepti konverzacijske analize, pa tako ni redosljed radnji u konverzaciji, ne mogu se smatrati samo jednostavnim pravilima kojih se treba pridržavati u javnoj komunikaciji; u prvom je redu riječ o strategijskom potencijalu koji je lokalno uvjetovan, tj. njihova uporaba je vezana za razumijevanje konteksta (CA kontekst promatra kao cjelokupan razvoj nekog društvenog događaja, ne samo apriorno određivanje situacije).

Popravak (Repair): Popravak se smatra konverzacijskim mehanizmom za suočavanje s različitim problemima tijekom razgovora (neželjenim preklapanjem, nerazumljivim/neprihvatljivim komentarom i sl.) podjednako u govoru, slušanju i razumijevanju i širi je koncept od običnog ispravljanja načinjenih pogrešaka, iako su i takve intervencije dio popravka kao šireg pojma. Ne mora uvijek biti uspješan, a razlikujemo samopopravak (self repair) i popravak usmjeren na aktivnosti drugih sudionika u konverzaciji (Schegloff, Jefferson, i Sacks 1977).

Zakonitosti uvodnog i završnog dijela razgovora (Opening and Closing Conversation): Mehanizmi koje sudionici razgovora primjenjuju na početku, odnosno na kraju razgovora, također su dio takvog pristupa i podrazumijevaju proučavanje strukturalnih zakonitosti, ustaljenih obrazaca i dodijeljenih uloga sudionicima razgovora (pozdravi, identifikacija, predstavljanja i sl.). Od posebne važnosti jesu varijeteti u tim modelima, naročito u slučaju završetka razgovora gdje je moguće narušavanje suradnje ukoliko se razgovor ne prekine na način koji se smatra prikladnim, odnosno gdje se ne dopušta svim sudionicima razgovora iznijeti završne

riječi.

Digresije u razgovoru (Story Telling in Conversation): Digresije u vidu kraćih priča koje se javljaju u razgovoru zaslužuju posebnu pozornost; njihova pojava smatra se konverzacijskim proširenjem s kojim su, svojom šutnjom, suglasni ostali sudionici razgovora, čime i oni postaju njezini aktivni sudionici. Time se ta pojava ne može smatrati samo činom koji vežemo za govornika, te stoga govorimo o njezinoj vezi s ostalim sudionicima razgovora. Često se u ovakvim postupcima prepoznaju implikacije kojima se posredno ukazuje na predmet kazivanja.

Transkripcija odabranih televizijskih intervjua bit će načinjena pomoću računalnog programa *ELAN – Linguistic Annotator*. Prednost se daje upravo tom programu zbog toga što njegova primjena omogućuje sustavan i potpun prikaz komunikacije jednog ili većeg broja sudionika razgovora, uz podjednaku mogućnost reprodukcije audio i/ili videozapisa, detaljnu transkripciju te označavanje neverbalnih elemenata komunikacije. Ovaj program razvijen je na Institutu za psiholingvistiku Max Planck u Nijmegenu (Nizozemska). ELAN ima posebnu primjenu u jezičnoj analizi, znakovnom jeziku i sličnim neverbalnim jezičnim znakovima, a može se primijeniti i u drugim analizama medijskog korpusa koji zahtijevaju sustavnu transkripciju, analizu i dokumentaciju.

Očekivani znanstveni doprinos predloženog istraživanja (maksimalno 500 znakova s praznim mjestima)

Rezultati trebaju pokazati postoje li relevantne rodne funkcionalne različitosti u javnoj uporabi jezika te će se na osnovi toga uspostaviti njihov sustavan model pojavnosti s obzirom na tematske specifičnosti televizijskog intervjua kao ilustrativnog televizijskog žanra te s obzirom na heterogenost medijskog diskursa i javne komunikacije općenito. Interdisciplinarna primjena tih rezultata moguća je, pored ostalih, u sociološkim, antropološkim i psihološkim znanostima, te u fonetici i rodnim studijima.

Popis literature (maksimalno 15 referenci)

1. Tolson, Andrew (2006): *Media Talk – Spoken Discourse on TV and Radio*. Edinburgh University Press.
2. Cameron, Deborah (2001): *Working with Spoken Discourse*. SAGE Publications, London, Thousand Oaks, New Delhi.
3. Jaworski, Adam & Coupland, Nikolas (2006): *The Discourse Reader, Second Edition*. Routledge, USA & Canada.
4. Cameron, Deborah & Kulick, Don (2003): *Language and Sexuality*. Cambridge University Press.
5. O’Keeffe, Anne (2006): *Investigating Media Discourse*. Routledge, London and New York.
6. Machin, David & Van Leeuwen, Teo (2007): *Global Media Discourse*. Routledge, London and New York.
7. Liddicoat J., Anthony (2007): *An Introduction to Conversation Analysis*. Continuum, London.
8. Cameron, Deborah (1995): *Verbal Hygiene, The Politics of Language*. Routledge, London and New York.
9. Fitch L., Cristine & Sanders E., Robert (2005): *Handbook of Language and Social Interaction*. Lawrence Erlbaum Associates, London.
10. Hutchby, Ian & Wooffitt, Robin (2002). *Conversation Analysis, Principles, Practices and Applications*. Polity. Blackwell Publishers Inc. USA.
11. Brown, P., Levinson, S. C. (1987) *Politeness: Some universals in language usage*, Cambridge: Cambridge University Press
12. O’Halloran L., Kay (ed.): *Multimodal Discourse Analysis, Systemic Functional Perspectives*. Continuum. London and New York.
13. Matheson, Donald (2005): *Media Discourses, Analysing Media Texts*. Open University Press. England.
14. Meyerhoff, Miriam & Holmes, Janet (2003): *The Handbook of Language and Gender*. Blackwell Publishing.
15. Hutchby, Ian (2006): *Media Talk, Conversation Analysis and the Study of Broadcasting*. Open University Press.

IZJAVA

Izjavljujem da nisam prijavio temu doktorskog rada (s istovjetnom temom) ni na jednom drugom sveučilištu.

U Osijeku, 10. rujna 2011.

Potpis

Bernes Aljukić

Napomena

Molimo Vas da ispunjeni obrazac 1 pošaljete u elektroničkom i u tiskanom obliku – potpisano – referentu za doktorski studij u Uredu za studentska pitanja.